

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ

ಡಾ. ಕೆ. ಅನಂತರಾಮು

೧

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕೂ ಪ್ರಸಾರಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ಎಂಬುದನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವುದು ಈ ಬರಹದ ಉದ್ದೇಶ. ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನಯುಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರಮಾಧ್ಯಮಗಳು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿವೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ರೇಡಿಯೋ, ದೂರದರ್ಶನ, ಚಲನಚಿತ್ರ ಮುಂತಾದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವೆಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಥುಟಗೊಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಾನವನು ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ದೇಹಸ್ವರೂಪಿಯಾದರೂ ಅವನ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಆ ದೇಹದೊಳಗೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಚೈತನ್ಯತತ್ತ್ವವಿದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವನು ಚೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪಿ. ಅವನು ದೇಹವಲ್ಲ, ದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ದೇಹಿ. ದೇಹವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿರುವ ಆ ಚೈತನ್ಯವನ್ನೇ ಆತ್ಮ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆತ್ಮವನ್ನು ಅಧಿಕರಿಸಿದ ವಿಚಾರಧಾರೆಯೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ. ಆತ್ಮ ಎಂದರೆ ನಾನು; ನನ್ನನ್ನೇ ನಾನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ. ಈ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವನ್ನೇ ವೇದಾಂತವಿದ್ಯೆ, ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆ, ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆ ಎಂಬ ನಾಮಾಂತರಗಳಿಂದಲೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. 'ನನ್ನನ್ನು ನಾನು ಅರಿಯುವುದು' ಎಂದರೇನು, ಅರಿತೇ ಇದ್ದೇನಲ್ಲ, ನನ್ನ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಅರಿತಿರುವಿಕೆ ಏನೇನೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಬಿಡುವ ಮುನ್ನ ನಾನು ಎಲ್ಲಿದ್ದೆ? ಎಲ್ಲೋ ಇದ್ದ ತಾಣದಿಂದ ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬರಲು ಕೂಡಬಂದ ಕಾರಣ ವಾದರೂ ಏನು? ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ನಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯವಾದರೂ ಯಾವುದು? ಎಂದೋ ಒಂದು ದಿನ ನಾನು, ನನ್ನದೆನ್ನುವ ದೇಹವನ್ನೂ ಜಗತ್ತನ್ನೂ ತೊರೆದು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತೇನಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಹೋಗುವುದಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಗೆ? ಹಾಗೆ ಹೋದ ತಾಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಹೇಗಿರುತ್ತವೆ? ನಾನು ಮರಳಿ ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೋ, ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಬಂದರೂ ಇಲ್ಲಿ 'ಚೆನ್ನಾಗಿರಲು' ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬಂದದ್ದು, ಹೋದದ್ದು ಸಾಕು; ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ

ನಿವೃತ್ತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಶ್ರೀಯುತರು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಷಣಕಾರರು ಮತ್ತು ಬರಹಗಾರರು; ಇವರ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ.

ಬರಲೇಬಾರದು ಎಂದೆನಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಾಧನೆ ಯಾದರೂ ಏನು? ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಥನಮಾಡಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ. ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಪರಮಾತ್ಮ ಅಥವಾ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ ನನಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ? ತತ್ತ್ವಮಸಿ - ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತು ನೀನೇ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ ಎಂದು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಸಾರುತ್ತಿರುವುದರ ರಹಸ್ಯವಾದರೂ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿಯುವುದೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ. ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು 'ಸರಿಯಾಗಿ' ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲುವುದೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ.

ನಾವು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ, ಹುಟ್ಟುವ-ಸಾಯುವ ಭವ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ನವೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು 'ಸರಿಯಾಗಿ' ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ತನ್ನ ತಾನರಿಯದಲೆ ತೊಡಗಿತೀ ಭವಬಂಧ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿಯುವುದು ಸುಲಭದ ಮಾತೇನಲ್ಲ. ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ವಚನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಈ 'ಅರಿಯುವಿಕೆ' ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣವಾದುದೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ :

ಏನಾದಡೆಯೋ ಸಾಧಿಸಬಹುದು
ಮತ್ತೇನನಾದಡೆಯೋ ಸಾಧಿಸಬಹುದಯ್ಯ
ತಾನಾರೆಂಬುದ ಸಾಧಿಸಬಾರದು
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಕರುಣವುಳ್ಳವಂಗಲ್ಲದೆ

ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿಯೆಂಬ ನಡುಗನ್ನಡ ಯುಗದ ಉದ್ಭಾವ ಕವಿಯೊಬ್ಬನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ನಿರೂಪಣೆಯೇ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯರಚನೆಯ ಹೆಗ್ಗುರಿಯೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. "ಆಗಾಗ 'ನಾನು' ಬೇರೆ, ನನ್ನ ದೇಹ ಬೇರೆ; ನಾನು ದೇಹಸ್ವರೂಪಿಯಲ್ಲ, ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು" ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅಂತಹ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ದೇಹ ಮನಸ್ಸು ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ದೇಹವನ್ನೇ ದೇವಾಲಯವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಹಾಡಿರುವ ಪರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ :

ದೇಹವಿದು ನೀನಿರುವ ಗುಡಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು
ಗುಡಿಸುವೆನು ದಿನದಿನವು ದೇವದೇವ |
ಬುದ್ಧಿಯದು ಗುಡಿಯೊಳಿರುವ ದೀಪವೆಂದು
ಅಮಲ ಚಿಂತೆಯ ತೈಲವನು ತುಂಬುವೆ ||

ಅಧ್ಯಾತ್ಮವೆಂಬ ವಿದ್ಯೆಯು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದುದು. ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ 'ವಿಭೂತಿ'ಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ 'ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾನಾಂ' - ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

'ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಣ್ಣೇನು ಕೆಲಸ' ಎಂಬೊಂದು ಕನ್ನಡದ ಗಾದೆಯಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯಾಸಾಧನೆಯ ವಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ಸುಲಭದ ಮಾತಲ್ಲ. 'ಸಾಧನಚತುಷ್ಟಯ ಸಂಪನ್ನತೆ'ಯೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ಯೋಗ್ಯತೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆಯೆಂದು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ :

೧) ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿವೇಕ
೨) ಇಹಾಮುತ್ರಾರ್ಥಫಲಭೋಗವಿರಾಗ
೩) ಶಮಾದಿ ಷಟ್ಪ್ರಸಂಗ
೪) ಮುಮುಕ್ಷುತ್ವ

೧) ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮನೊಬ್ಬನೇ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ತುತ್ತಾಗದ ಶಾಶ್ವತ ವಸ್ತು, ಮಿಕ್ಕೈಲ್ಲವೂ ಪರಿವರ್ತನಶೀಲ, ಅಶಾಶ್ವತ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿಯುವುದೇ ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿವೇಕ.

೨) ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಾಗಲಿ ವಿಶೇಷ ಫಲಗಳ ಬಲದಿಂದ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಸವಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಹಂಬಲಿಕೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಇಹಾಮುತ್ರಾರ್ಥಫಲಭೋಗವಿರಾಗ.

೩) ಶಮ, ದಮ, ತಿತಿಕ್ಷಿ, ಉಪರತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಸಮಾಧಾನ - ಈ ಆರು ಗುಣಗಳ ಗೊಂಚಲೇ ಶಮಾದಿ ಷಟ್ಪ್ರಸಂಗವೆ. ಚಂಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏಕಾಗ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋನಿಗ್ರಹವೇ ಶಮ. ದಮವೆಂದರೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು. ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮದ ಫಲವಾಗಿ ಏನೇನು ಸುಖದುಃಖಗಳು ಬರುತ್ತವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರಾಳವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವುದೇ ತಿತಿಕ್ಷಿ. ಶಮದಮಾದಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ವಿಷಯಗಳತ್ತ ಹರಿದುಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉಪರತಿ. ಪರಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಗುರುವಾಕ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ, ವೇದಾಂತವು ಹೇಳುವ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದು ಶ್ರದ್ಧೆ. ಶಮ, ದಮ, ತಿತಿಕ್ಷಿ, ಉಪರತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆಗಳ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಪಾಕವೇ ಸಮಾಧಾನ; ಶ್ರವಣ ಮನನ ನಿರಿದ್ಧಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ನೆಲೆ ನಿಂತುಬಿಡುವಿಕೆಯೇ ಸಮಾಧಾನ.

೪) ಹುಟ್ಟುವವುಗಳ ಸಂಕೋಲೆಯಿಲ್ಲದ ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಎಂಬ ಅದಮ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯೇ ಮುಮುಕ್ಷುತ್ವ. ಅದು ದೇಹವು ಅಳಿದುಹೋದ ಮೇಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯೇನಲ್ಲ; ದೇಹದೊಳಗಿರುವಾಗಲೇ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯೂ ಹೌದು. ಅದನ್ನೇ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೆನ್ನಬಹುದು.

'ವಿವೇಕಪ್ರಭ' ದಲ್ಲಿ (ಜುಲೈ ೨೦೦೨, ಪುಟ. ೩೮) ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಬಿ. ಪ್ರಭುಪ್ರಸಾದರು 'ಮೂರನೆಯ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತ

ಪಂಚಸೂತ್ರಗಳು' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು.

೧) ಸತ್ಯತೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಬಲ

೨) ಸಮಾಜಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ

೩) ಪ್ರೇಮಭರಿತವಾದ ದೈವಭಕ್ತಿ

೪) ಭೋಗಲಾಲಸೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ

೫) ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಹಂಬಲ

ಸಾಧನಚತುಷ್ಟಯ ಸಂಪನ್ನತೆಗೆ ಇದೆಲ್ಲ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವ ವಿಚಾರ. 'ಸಮಾಜಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ' ಎಂಬುದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು, ವಿವೇಕಾನಂದರು, ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟು ಜೋಡಿಸಿದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

೨

ಈವರೆಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರಧಾರೆಯ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿವೆಯೇ ಎಂಬುದೀಗ ಪ್ರಶ್ನೆ. ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದೇ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಚಿಂತನೆಯೇ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಾಧಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಗಳತ್ತ ಆತ್ಮಚಿಂತನೆಯತ್ತ, ಸಮಾಜಸೇವೆಯತ್ತ ಸೆಳೆಯುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಲಿವೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ವಿವಿಧ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಗದಿಯಾದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸದ್ವಿಚಾರಗಳ ಚಿಂತನ-ಮಂಥನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ದೂರದರ್ಶನ ವಾಹಿನಿಗಳು ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗಿವೆ. ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ ಆಸ್ಥಾ, ಸಂಸ್ಕಾರ್ ಮೊದಲಾದ ವಾಹಿನಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವ ಪ್ರವಚನಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಬಿತ್ತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಕನ್ನಡದ ಚಂದನ ವಾಹಿನಿಯು ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದೆ. ಸಿನಿಮಾರಂಗದಿಂದ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವವರಿಗೆ ಜೀವನಮೌಲ್ಯಪಾಠಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದೇ ತೀರುತ್ತವೆ. ಮಹಾತ್ಮರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಗಳು, ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥಾನಕಗಳು ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಅವು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರಪಂಚವೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸದ್ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕನ್ನಡಪ್ರಭದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಜ್ಯೋತಿ; ಸಂಯುಕ್ತಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗೀತಾಂತರಂಗ, ಸುಬೋಧ; ವಿಜಯಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ಅಣಿಮುತ್ತು; ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳಬುತ್ತಿ, ಕರುಣಾಳು ಬಾ ಬೆಳಕೆ ಎಂಬಂತೆ ಸಾರ್ಥಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳು ಸಾರೋದ್ಧಾರವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಸುಧಾ, ತರಂಗ, ಕರ್ಮವೀರ ಮುಂತಾದ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಕ್ಷಚಿತ್ತಾಗಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಕೆಲವು ಮಠಗಳು, ಆಶ್ರಮಗಳು, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವ ಮೂಲಕ ಅತ್ಯಂತ ಆಪ್ತವಾಗಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಸಾರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿವೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶ, ಶಂಕರಕೃಪಾ, ಶಂಕರಭಾಸ್ಕರ, ಶ್ರೀಧರಪ್ರಭಾ, ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶ, ಸೇವಾಸದನ, ವೇದತರಂಗ, ವಿವೇಕಸಂಪದ, ವಿವೇಕಹಂಸ, ದಾಸವಾಣಿ, ಮಂಜುವಾಣಿ, ಪ್ರಸಾದ, ಸ್ವಪ್ನಲೋಕ, ಗೀತಾಮಿತ್ರ, ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲಿಪ್ರಭಾ, ಸುಗುಣ ಮಾಲಾ, ಆರ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬಂತೆ ಅವೆಷ್ಟೋ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಂಗವನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತಿವೆ. ದ್ವೈತ, ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ, ವೀರಶೈವ, ಜೈನ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಮುಸಲ್ಮಾನ ಎಂಬಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಬೆಳಗುವ ಕನ್ನಡಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದ ಏಕೈಕ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ 'ವಿವೇಕಪ್ರಭ'ವನ್ನು ಕುರಿತು ಈಗ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ವಿವೇಕಪ್ರಭವೆಂದರೆ ಬಿಡಿಬಿಡಿಸಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಬೆಳಕು. ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಂಗಕ್ಕೆ ಅದು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೇವೆ ಮಹೋನ್ನತವಾದುದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಬುನಾದಿ ಯಿದೆ, ಗುರಿಯಿದೆ, ಸಲಕರಣೆಯಿದೆ, ವಿಸ್ತಾರವಿದೆ, ವೈವಿಧ್ಯವಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಮೂರನೆಯ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ವೇದಾಂತ ಪಂಚಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ವಿವೇಕಪ್ರಭವು ಭಾಷ್ಯ ಬರೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯ ಮಾತಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಆದ್ರವತೆಯಿದೆ,

ಸೂಕ್ತಿಗಳ ಕಾಂತಿಯಿದೆ, ದಿವ್ಯತ್ರಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಪ ರೂಪದ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೇ - ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡುಗಳೇ ಎಲ್ಲವೂ ಲಭ್ಯ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಿಯರಿಗೆ, ಸಾಧಕರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದ ಪತ್ರಿಕೆಯೆಂದರೆ ವಿವೇಕಪ್ರಭ.

ವಿವೇಕಪ್ರಭವು ಒಮ್ಮೆ ಓದಿದ ಮೇಲೂ ಮುಗಿಯಿತೆನ್ನದೆ ಮರಳಿಮರಳಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರಧಾರೆಯಿಂದ ಪರಿಪುಷ್ತವಾಗಿದೆ. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜೀವನದ ಪರಮಾಪ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಥಾ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಅದರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವಷ್ಟು ಹಿರಿತನ ಅದಕ್ಕಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ನಿತ್ಯಸ್ಥಾನಂದಜೀ ಮಹಾರಾಜರು ಬರೆದ 'ಸಂಪಾದಕೀಯ' ಮತ್ತು 'ಯುವವೇದಿಕೆ' ಲೇಖನಗಳು ಈಗಾಗಲೇ 'ಪರಿಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವುದು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘವು ಸಂಪನ್ನಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೇವಾಯೋಗದ ಪಕ್ಷಿನೋಟ ಕೂಡ ಆಗಾಗ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಅದು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದ ಮುಖವಾಣಿಯಾಗಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. "ನಿನ್ನ ನಾಮವು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನುರಣಿಸುತ್ತಿರುವವರೆಗೂ 'ವಿವೇಕಪ್ರಭವು' ತನ್ನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಕಂಪನ್ನು ಪಸರಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಹರಸು ಗುರುವೇ" ಎಂದು ಈ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪರಮಹಂಸ ಸದ್ಗುರುವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೋಣ!

ಸ್ನೇಹಪ್ರಭ

ಅನಗತ್ಯ ನಿಂದೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ನೀಡಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ದುಃಖಪಡಬೇಕೇ?

ಅನಗತ್ಯ ನಿಂದೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ನೀಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ದುಃಖಪಡಬಾರದು. ಅನೇಕವೇಳೆ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಂದ ನಾವು ನಿಂದೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಅಡಚಣೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೈಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ತಿಳಿಯಾಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ನಿಂದಾಸ್ತುತಿಗಳೆರಡರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ತಟಸ್ಥರಾಗಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾವು ಸ್ತುತಿಗೆ ಹಿಗ್ಗಿದಷ್ಟೂ ನಿಂದೆಯ ನೋವು ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಹೊಗಳಿಕೆಯಿಂದಾದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಮ್ಮನ್ನು ತುಂಬ ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದರೂ ಅವನ ಪ್ರಶಂಸೆಯ ನುಡಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತು ಅವನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವತ್ತಿನ ಸ್ನೇಹಿತ ನಾಳಿನ ಶತ್ರುವಾಗಬಹುದು; ಇವತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಿದ್ದವನು ನಾಳೆಯೇ ದುಷ್ಟನಾಗಬಹುದು. ಎಂಥ ವಿಪರ್ಯಾಸ! ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಳಿತು-ಕೆಡುಕಿನ ಮಾನದಂಡ ನಾವೇ ಎನ್ನುವಂತೆ!

ನಿಂದೆ ಏಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಯಿಸುತ್ತದೆ? ಯಾವುದು ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು? ದೇಹವೇ, ಮನಸ್ಸೇ, ಅಹಂಕಾರವೇ - ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ನೋಡಿ. 'ನಾನು' ಎಂಬ ಅಹಂಭಾವವೇ ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು. 'ನಾನು' ಹೋದರೆ ನೋವೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಿಂದಿಸಲ್ಪಡುವ ದೋಷ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೋವಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ದೋಷ ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಂದೆಯು ನನ್ನ ದೋಷಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಅವನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಂದೆ ಒಂದು ಕನ್ನಡಿ ಇದ್ದಂತೆ. ಆ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಧೂಳಿನಿಂದ ಮಂಕಾಗಿಸುವುದು ಬೇಡ.

ನಾವೂ ಇತರರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೇ ಇತರರೂ ನಮ್ಮ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇತರರ ನಿಂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದೂರುವುದರ ಬದಲು ನಾವು ಇತರರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ.

(ಬರಹ: ಸ್ವಾಮಿ ನಿತ್ಯಸ್ಥಾನಂದ)